

رویداد

جesh تولید بر پایه جمهور مردم

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی در پیامی به‌مناسبت آغاز سال ۱۴۳۲، سال جدید را سال «جesh تولید با مشارکت مردم» نام‌گذاری کردند. رسانه به همین مناسبت در یادداشتی به قلم آقای سعید اشیری نکاتی را درباره تحقق این شعار سال ۱۴۳۲ بررسی کرده است.

تعیین شعار سال توسط رهبر انقلاب اسلامی، سیاستی گفت‌مانی در فقه حکومتی ماست که باید نظام حکمرانی ملی، جهت‌گیری اصلی خود را بر این سیاست متمرکز کند. افزون بر این، توجه به این شعار باید از زنجیره‌ای از گفت‌مان ها و شعار سال‌های پیشین باشد. درک دقیق و درست سیاست‌گذاران ملی مطابق با آنچه رهبر گرایی انقلاب وتوسعه معنایی این گفت‌مان در منظومه فکری امام خمینی (ره) ومعظم‌له از نکات ضروری است. اقتصاد مقاومتی، نظریه سیاستی نظام اسلامی در مسیر پیشرفت اقتصادی ماست؛ اقتصاد مقاومتی بیش از همه بر مدار تولید ملی، امکان تحقق خواهد داشت و تقویت و رشد زیرساخت‌های فرهنگی و سیاسی و اقتصادی تولید از ضروریات این مهم است؛ بنیادهای نظری جesh تولید بر مدار مردم، باید بر پایه ادبیات نظری درباره اقتصاد مقاومتی طرح شود و جغرافیای گسترده مباحث طرح‌شده در بیانات رهبر گرایی انقلاب، این مهم را تهمید خواهد کرد.

مردم، محور شکل‌گیری، پیروزی و بقای انقلاب اسلامی هستند و جesh تولید نیز وابسته به همین رکن اساسی است. «مردم در همه این دوران ها قهرمان اصلی ماجرا و سرگذشت انقلاب بوده‌اند.» (۱۴۰۱/۶/۰۸)

«مسأله اصلی، کلید اصلی، اینجاست: حضور مردم در همه مسائل، حل‌کننده مشکلات است. آن چیزی که حضور مردم را تأمین بکند، مردم را تشویق به حضور در عرصه و در میدان بکند –میدان‌های مختلف مورد ابتلای کشور– مغفتم است. حضور مردم هیچ جایگزین دیگری ندارد؛ هنر اصلی انقلاب هم همین بود؛ هنر اصلی انقلاب این بود که جمهور مردم را از یک مجموعه و توده منفعل و مصرفی و فاقد یک نگاه ملی و عمومی، تبدیل کرد به یک مجموعه پراکنیزه، علاقه‌مند، همت‌دار، هدف‌دار، آرمان‌خواه، و وارد میدان کرد؛ کار بزرگ انقلاب این بود.» (۱۴۰۰/۰۵

«ما ابزارهای نظامی، ابزارهای سیاسی، ابزارهای اقتصادی را قدرت‌افزا و قدرت‌زا می‌دانیم برای کشور اما هیچ‌کدام به اندازه حضور مردم نیست؛ حضور مردم، نظام جمهوری اسلامی را به معنای واقعی کلمه قدرتمند می‌کند.» (۱۴۰۰/۳/۲۶)

الزام بزرگ در جesh تولید، شناخت مسأله‌ها و چالش‌های تولید در یک نظام تحلیلی منسجم و منظومه‌ای است؛ اهمیت مسأله‌ها، منطق اولویت‌ها را می‌سازد و بر راه رفت از تراجم‌ها را فراهم می‌کند. شعار و گفت‌مان «رفع موانع تولید» باید به‌مثابه یک پیشفرض سیاستی در کنار الزامات و ضروریات دیگر، مطرح و برجسته باشد. بر این پایه، نقش موانع و عوامل تضعیف‌کننده داخلی در تولید و پیشرفت (مثل فساد، کم‌کاری و تنبلی، ضعف بهره‌وری، ضعف نگاه بلندمدت و راهبردی و ...) را بیش از گذشته برجسته‌نگریست و پیوسته این پرسش را برجسته ساخت که چگونه می‌توان نقش و جایگاه مردم در تولید و پیشرفت ملی را برجسته‌تر کرد؟

تحلیل نقش موانع خارجی و به‌ویژه تحریم‌های استکبار جهانی، یکی دیگر از جنبه‌های ضروری در این موضوع است؛ نکته کلیدی در تحلیل این وضعیت، توجه به نقش و جایگاه مردم است. «اگر ما‌کاهش حضور مردم را داشته باشیم، از آن طرف افزایش فشارهای دشمن را خواهیم داشت؛ یعنی اینها با همدیگر به معنای واقعی کلمه یک نسبت معکوسی دارند. اگر چنانچه ما در کشور افزایش حضور مردم را کم داشته باشیم، از آن طرف افزایش فراوان فشار دشمنان را خواهیم داشت. اگر ما بخوایم فشارهای دشمنان از قبیل فشارهای اقتصادی مثل تحریم و امثال اینها از بین برد یا کاهش بپایان‌ده، راهش این است که حضور مردم در کشور افزایش پیدا کند و پشتوانه مردمی به رخ دشمنان کشیده بشود.» (۱۴۰۰/۳/۲۶)

بازخوانی الگوها و تجربه‌های موفق اقتصادی در ۴۵ سال گذشته، الهام‌بخشی انقلاب اسلامی در ساخت اقتصاد را

برجسته خواهد کرد. معانی و آرمان‌های بزرگ، همواره به

اسوه‌هایی نیازمندند که تحقق آنها را امکان‌پذیرتر و میسرتر

خواهد کرد.

در بزوت مطالبه موکد «جهاد تبیین» از سوی رهبر انقلاب، نیازمند نهضت فرهنگی بزرگ و فراگیری هستیم که بتواند در گفت‌وگو و ارتباط با جمهور مردم، بر «افق‌سازی» متمرکز شود؛ فهرست وسیعی از عناوین و موضوعاتی را می‌توان برشمرد که نیازمند تقویت وضعیت گفت‌مانی آنها در سطح عمومی هستیم، از جمله: تقویت روحیه کار و تولیدگرایی، برپهیز از مصرف‌گرایی و توجه به ساده‌زیستی، تقویت توجه به کالاهای داخلی، بهبود اتقان کاری، افشای اهداف دشمن در اعمال تحریم‌ها، قوت‌ها و دستاوردهای نظام اسلامی به‌ویژه در حوزه اقتصاد.

به سخنی دیگر، جesh تولید بر مدار جمهور مردم، در یک سپهر فراگیر فرهنگی و مبتنی بر فرهنگ جهادی و انقلابی امکان‌پذیر خواهد بود؛ این مهم، نیازمند طرح و نیازمند شدن در فضای جهاد تبیین است.

پیش می‌آید که ما امروز در اقتصادمان مشاهده می‌کنیم.» (۱۴۰۲/۰۱/۰۱)

نقش آفرینی مردم در میدان تولید؛ راه‌حل پیشرفت اقتصاد

اما راه غلبه بر مشکلات اقتصادی و جبران عقب‌ماندگی‌ها چیست؟ قطعاً راهکار این موضوع «رشد مستمر اقتصادی» است؛ «جبران این عقب‌ماندگی کار آسانی نیست؛ این طبعا محتاج یک رشد مستمر بی‌درپی اقتصادی است... برای همین است که ما در برنامه هفتم توسعه، اولویت اصلی برنامه را گذاشتیم پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت... و رشد اقتصادی را متوسط هشت درصد در سیاست‌های برنامه هفتم قرار دادیم.» (۱۴۰۱/۱۱/۱۰)

اقتصاد ایران به دلایل روشنی به این رشد اقتصادی مستمر نیاز دارد: «چهار علت دارد که ما بایستی به این چهار دلیل و به این چهار علت حتما دنبال رشد باشیم. اولین علت این است که ما به‌طور محسوس مشکل معیشت مردمی و رفاه خانوار را داریم در کشور که این بدون رشد اقتصادی علاج‌پذیر نیست... دوم، ارتقای جایگاه ایران در اقتصاد منطقه و جهان ...، علت سوم؛ ما نیروی انسانی متخصص زیاد داریم... بدون یک رشد بالا، نمی‌توانیم اشتغال ایجاد کنیم برای این مجموعه عظیم جوان متخصص و دانشمند، دلیل چهارم هم این‌که ما امروز در کشورمان جوان خیلی داریم... ممکن است فردا این همه جوان نداشته باشیم؛ ما باید کشور را برای آن روز ثروتمند کنیم.» (۱۴۰۱/۱۱/۱۰)

نکته بعدی اما به راه تحقق این رشد اقتصادی مستمر برمی‌گردد. راهکار عملیاتی‌شدن این رشد «تقویت تولید با نقش آفرینی مردم» است؛ «ما کی می‌توانیم این رشد سریع و مستمر را به دست بیاوریم؟ آن وقتی که با کمک و هدایت مردم بتوانیم تولید را افزایش بدهیم... ما توانایی زیادی داریم... می‌توانیم کارهای بزرگی انجام بدهیم، اگر از توانایی ملت در قضیه اقتصاد استفاده بشود، وضع معیشت مردم حتما بهتر خواهد شد، وضع تورم حتما بهتر خواهد شد.» (۱۴۰۲/۰۱/۰۱)

می‌شود. نرخ تورم کاهش پیدا می‌کند؛ علاوه بر اینها استقلال اقتصادی در کشور به‌وجود می‌آید و این موجب عزت ملی است... اعتماد به نفس ملی را بالا می‌برد و اقتصاد کشور را در مقابل تکانه‌هایی که از بیرون تحمیل می‌شود یا در داخل به وجود می‌آید حراست می‌کند.» (۱۴۰۰/۱۱/۱۰) «تولید رونق پیدا بکند، کارشناسان می‌گویند که آن وقت شکل یکبارگی حل می‌شود، مشکل تورم حل می‌شود، مشکل فقر در طبقات ضعیف حل می‌شود، معضل نظام بانکی حل می‌شود، مسأله ارزش پول ملی حل می‌شود، حتی مسأله کسری بودجه دولت با رونق تولید حل می‌شود.» (۱۳۹۸/۰۱/۰۱) حقیقت این است که «مسأله اصلی، کلید اصلی، اینجا است: حضور مردم در همه مسائل، حل‌کننده مشکلات است... و حضور مردم هیچ جایگزین دیگری ندارد.» لذا «اگر از توانایی ملت در قضیه اقتصاد استفاده بشود وضع معیشت مردم حتما بهتر خواهد شد.» (۱۴۰۲/۰۱/۰۱) «و تجربه تاریخی ملت ایران نیز به روشنی همین را نشان می‌دهد: «هرجا مردم وارد شده‌اند ما پیشرفت کرده‌ایم. در دفاع مقدس مردم وارد شدند، ما پیروز شدیم؛ در مسائل سیاسی کشور مردم وارد شدند ما پیروز شدیم؛ در مسائل اقتصادی هم همین جور است؛ [اگر مردم وارد بشوند، آحاد مردم وارد بشوند، ما پیروز خواهیم شد.» (۱۴۰۲/۰۱/۰۱)

برنامه هفتم مورد توجه قرار گرفته -و طرح‌های عظیم ملی بزرگ، خب، اگر ما بخواهیم به این اهداف دست پیدا کنیم، به نظر من بدون حضور مردم ممکن نیست.»

احیای اعتماد عمومی برای جلب مشارکت مردم در جesh تولید

گام دیگر برای تحقق شعار سال و تحول در تولید، همچنان که اشاره شد، احیای اعتماد عمومی است که در سال‌های گذشته ضعف‌های آن آشکار شده است؛ از ناهمراهی اکثریت مردم با خواست دولت پیشین جهت انصراف از دریافت یارانه تا بروز رفتارهای سوداگرانه در هنگامه‌های ریزش ارزش ریال که بارها منجر به برهم خوردن تعادل در عرصه اقتصاد کشور شده است. افزون بر آن و در سال‌های گذشته از پرونده‌های متعدد فساد فولاد و چای دیش و ... تا ماجراهای مربوط به آقا‌زاده‌ها و اخیرا اراضی مربوط به حوزه علمیه تحت مدیریت یکی از ائمه جمعه تهران، افکار عمومی به‌شدت تحریک و حساس شده و این وضعیت اعتماد عمومی را تحت‌تاثیر خود قرار داده است.

در سال‌های گذشته از پرونده‌های متعدد فساد فولاد و چای دیش و ... تا ماجراهای مربوط به آقا‌زاده‌ها و اخیرا اراضی مربوط به حوزه علمیه تحت مدیریت یکی از ائمه جمعه تهران، افکار عمومی به‌شدت تحریک و حساس شده و این وضعیت اعتماد عمومی را تحت‌تاثیر خود قرار داده است. تعریفی که پژوهش‌های صورت‌گرفته از اعتماد اجتماعی ارائه می‌دهد، اهمیت این مفهوم را در شکل‌گیری سرمایه اجتماعی به عنوان پیش‌شرط مشارکت مردمی می‌نمایاند؛ اعتماد اجتماعی عبارت است از تمایل فرد به قبول ریسک در یک موقعیت اجتماعی که این تمایل مبتنی بر حس اطمینان به این است که دیگران به گونه‌ای که انتظار می‌رود، عمل کرده و شیوای حمایت‌کننده در پیش خواهند گرفت. یکی از اساسی‌ترین مسائلی که جوامع امروزی با آن مواجه هستند، اعتماد اجتماعی است؛ به طوری که بشر امروزی بدون اعتماد اجتماعی تاحد زیادی قادر به حیات اجتماعی نیست. درواقع زندگی انسان، بدون اعتماد اجتماعی تحمل‌ناپذیر خواهد بود. این امر ممکن است باعث از هم‌پاشیدگی فرد و نابودی شود. اعتماد به عنوان یکی از ارکان تشکیل دهنده مفهوم سرمایه اجتماعی، یکی از مفاهیم کلیدی جامعه‌شناسی است.

با توجه به اهمیت این موضوع، رهبر انقلاب خود به الزامات جلب اعتماد عمومی و تأمین سرمایه اجتماعی اشاره و بیان داشته‌اند؛ «البته دغدغه‌ای وجود دارد که بعضی از افرادی که دلسوزانه نسبت به مسائل کشور نگاه می‌کنند، این دغدغه را دارند که اگر چنانچه ما سرمایه‌های مردم را، امکانات مردم را وارد مسائل اقتصادی بکنیم، ممکن است که به سوءاستفاده و تبعیض و شکاف‌های طبقاتی و به فساد و مانند اینها منجر بشود که قبلاً شده؛ البته این نگرانی بجا است. در گذشته کسانی بودند که از امکانات دولتی استفاده کردند، از وام استفاده کردند، از ارز استفاده کردند، نه در آن مسیر که باید استفاده می‌کردند؛ مسیر را عوض کردند، سوءاستفاده کردند، فساد به‌وجود آمده، تبعیض به‌وجود آمده، اینها هست.»

اقتصاد دولتی، ریشه عقب‌ماندگی اقتصادی کشور است

متن میدان اقتصادی است، [یعنی] دولتی‌کردن اقتصاد... ما می‌توانستیم در عرصه اقتصادی، دست‌های گوناگون مردمی را وارد بکنیم. آن اشتباهاتی که کردیم در اوایل انقلاب که همین‌طور اصرار کردیم بر این‌که همه چیز بایست متعلق و در اختیار دولت باشد... خب نتیجه‌اش همین چیزهاست؛ اینها را بایستی علاج کرد.» (۱۳۹۳/۱۲/۲۱) بر این اساس «مهم‌ترین مشکل اقتصاد ما تصدی‌گری دولتی

مکت با اقتصاد مردمی، پیروزی از آن ایران اسلامی است

باید دانست که «نبودن مردم در صحنه سیاست، نبودن مردم در صحنه فرهنگ، نبودن مردم در صحنه‌های اقتصادی، نبودن مردم در صحنه‌های دینی، سیاست راهبردی دشمن است ... فهمیده‌اند که علت پیشرفت ایران ... حضور مردم ایران در صحنه است. اگر جنگ تحمیل می‌کنند، دشمن در جنگ شکست می‌خورد؛ اگر حمله کودتایی می‌کنند، شکست می‌خورد؛ اگر حمله امنیتی می‌کنند، شکست می‌خورد؛ علت این است که مردم در صحنه حاضرند. آنجایی که توانستند مانع از حضور مردم در صحنه بشوند، دشمن پیروز شده؛ در خیلی از بخش‌های اقتصادی همین جور است.» (۱۴۰۲/۱۰/۱۹) «قطعاً اگر در میدان جنگ اقتصادی نیز ظرفیت عظیم ملت وارد عرصه تقویت و جesh تولید ملی شود دستاوردهای بزرگی رقم‌زده می‌خورد.» جesh تولید اهمیت دارد چون اگر واقعاً تولید را بتوانید جesh بدهید، همه شاخص‌های اقتصادی مهم کشور تغییر پیدا می‌کند... یعنی اشتغال پایدار به‌وجود می‌آید، یکبارگی کاهش پیدا می‌کند، صادرات رونق پیدا می‌کند، درآمد ارزی برای کشور فراهم

ذره بین

مشارکت اقتصادی با اعتماد عمومی

پیش‌نیازهای تحقق شعار سال ۱۴۰۳ چیست؟

تلقی شود که مورد توافق علمای علم سیاست و اقتصاد نیز هست، در شرایطی که هنوز جامعه از تب‌وتاب انتخابات خارج نشده، اخبار و نیز شایعاتی درباره در صلاحیت شماری از نامزدهای پیروز در برخی حوزه‌ها به گوش می‌رسد و نیز راه‌یافتگان به دور دوم خود را برای انتخابات اردیبهشت‌ماه آماده می‌کنند، موضوع مشارکت از جنس اقتصادی در بی‌اعلام‌سازی‌ها و چون کشور طنین‌انداز شده است.

مشارکت اقتصادی البته به صورت اخص اصطلاحی تخصصی و ناظر بر نرخ مشارکت اقتصادی است که از نسبت جمعیت فعال (شاغل یا بیکار) به جمعیت در سن کار (۱۵سال به بالا) به دست می‌آید اما آنچه در پیام و سخنرانی نوروزی رهبر انقلاب تشریح شده معطوف به مشارکت اقتصادی در معنای اعم آن یعنی «مردمی‌کردن اقتصاد» است که پیشتر مؤلفه‌های آن در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ابلاغ شده‌است.
باین حال و با توجه به افتضات کنونی کشور در سخنرانی نوروزی تصریح شده «برای این‌که اقتصاد کشور شکوفا بشود، همه چرخ دنده‌های بزرگ و کوچک کشور باید به کار بیفتد؛ همه باید تلاش کنند؛ هم از زیرساخت‌های کشور استفاده بشود، هم از ابتکارات مردمی استفاده بشود، هم از قدرت مدیریت فعالان اقتصادی و فعالان مدیریتی استفاده بشود؛ از نیروهای جوان تحصیلکرده به معنای واقعی کلمه بایستی استفاده بشود؛ از شرکت‌های دانش‌بنیان بایستی حمایت بشود؛ اینها همه ابزارهایی و وسایلی هستند که اگر به‌طور مجموع مورد توجه قرار بگیرند، بدون شک، اقتصاد کشور را به شکوفایی خواهند رساند.»

دهه ۹۰ برای اقتصاد ایران و معیشت عمومی مردم دهه خوبی نبود؛ «ما در دهه ۹۰ به دلایل مختلف یک عقب‌ماندگی و به‌اصطلاح تعطیل نسبی مسائل اقتصادی داشتیم.» (۱۴۰۱/۱۱/۱۰) قطعاً یکی از دلایل این مسأله تحریم‌ها و فشارهای بی‌سابقه دشمنان ملت ایران بوده است؛ «این تحریمی که علیه کشور ما شده... تحریم بی‌سابقه‌ای است؛ خودشان هم گفته‌اند که از اول تاریخ، چنین تحریمی علیه هیچ کشوری نشده.» (۱۴۰۱/۰۱/۲۳) اما واقعیت این است که همه چیز هم به تحریم بر نمی‌گردد؛ «بخشی [از عقب‌ماندگی اقتصادی] مربوط به عوامل خارجی و بیرونی است، بخشی مربوط به عوامل درونی است؛ مسأله تحریم‌ها مؤثر بود، مسأله کاهش ارزش نفت در یک برهه‌ای از زمان مؤثر بود، مسأله تمرکز کشور روی مسأله هسته‌ای که اقتصاد را شرطی کرد، مؤثر بود؛ مسائل گوناگونی این‌جوری مؤثر بود؛ نتیجه این شد که ما یک دهه عقب‌ماندگی داریم داریم.» (۱۴۰۱/۱۱/۱۰) با نگاه کارشناسی می‌توان ریشه‌های مشکلات در اقتصاد کشور را شناسایی کرد. مشکلاتی که به سوءاستفاده و شکل‌گیری توطنه جنگ اقتصادی دشمنان علیه ایران اسلامی منجر شده است؛ «ما از تحریم صدمه دیدیم و آسیب‌هایی از تحریم به اقتصاد ما، به مسائل گوناگون ما وارد شده است... این آسیب‌ها بیشتر ناشی از وابستگی ما به نفت است مثلاً، یا بیشتر ناشی از عدم حضور مردم در

«جesh تولید) بدون مشارکت مردم و بدون حضور مردم اتفاق نخواهد افتاد؛» این تأکید رهبر انقلاب برای «رفع نقطه‌ضعف اساسی کشور» در شرایطی است که افکار عمومی بیش از هر زمان دیگری نسبت به موارد فساد اقتصادی حساس شده است.

شعار سال ۱۴۰۳ همچنان که انتظار می‌رفت از جنس اقتصادی بود. رهبر معظم انقلاب با تأکید مجدد بر ضرورت رشد تولید و جesh در این حوزه تصریح داشتند: «نقطه‌ضعف اساسی کشور عبارت است از مسأله اقتصاد... این جesh بدون مشارکت مردم و بدون حضور مردم اتفاق نخواهد افتاد. اگر ما بخواهیم جesh تولید داشته باشیم، بایستی اقتصاد را مردمی کنیم، باید پای مردم را به عرصه تولید به تحومحسوسی باز و موانع حضور مردم را برطرف کنیم.»

در شرایطی که هنوز جامعه از تب و تاب انتخابات خارج نشده و راه‌یافتگان به دور دوم، خود را برای انتخابات اردیبهشت‌ماه آماده می‌کنند، موضوع مشارکت از جنس اقتصادی در بی‌اعلام‌شعار سال در کشور طنین‌انداز شده است.

تشریح چند و چون دستیابی به اهداف شعار سال «جesh تولید با مشارکت مردم» در سخنرانی نوروزی رهبر انقلاب در جمع افشار مختلف مردم نیز به این شرح بود که «جesh تولید به نظر کار بزرگ و شاید در نظر بعضی نشندی بیاید، لکن بنده معتقدم با توجه به بخش دوم این شعار، یعنی مشارکت مردم، شدنی است. اگر ما این توفیق را پیدا کنیم که همت مردم، سرمایه مردم، ابتکار مردم، حضور جدی آحاد مردم را در عرصه اقتصادی وارد کنیم، در واقع یک بسیج مردمی در امر اقتصاد بکنیم، تولید هم می‌تواند به جesh برسد.»

مشارکت از نوعی دیگر

انعکاس کلیدواژه مشارکت در شعار اقتصادی امسال در حالی است که از دید بسیاری این مفهوم بیشتر رنگ و بوی سیاسی دارد و به‌ویژه در فضای ایام انتخابات دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی در ادبیات سیاسی برجستگی می‌یابد؛ جایی که رسانه‌ها از بسیی در کنار طیفی از جریان‌های حاضر در رقابت‌های سیاسی هدف اصلی خود را بالا بردن مشارکت عمومی عنوان داشتند و بعد از اعلام نتایج شمارش آرا، بحث و جدل‌های زیادی در مورد حضور ۴۱ درصدی دارندگان حق رأی پای صندوق‌ها و دلایل کاهش این حضور به نسبت ادوار قبلی به راه افتاد. پیش از انتخابات یازدهم اسفند پارسال، کمترین میزان مشارکت در انتخابات مجلس یازدهم با ۴۲/۵۷ درصد ثبت شده بود.

البته انواع مشارکت اعم از سیاسی، مدنی یا اقتصادی از دید متخصصان حوزه‌های مربوطه جدای از هم انگاشته نمی‌شود.

یکی از مباحث مهم و اساسی که در جوامع امروز مطرح است، به‌ویژه در بحث توسعه سیاسی، اهمیت مشارکت سیاسی است. از‌سوی دیگر، در مشارکت سیاسی عوامل گوناگونی مؤثرند که از میان آنها می‌توان به بحث رفاه اقتصادی اشاره کرد. اگر بپذیریم که مشارکت سیاسی شرکت داوطلبانه و آگاهانه افراد در تعیین سرنوشت خود، جهت دستیابی به اهداف و خواسته‌ها از جمله رفاه اقتصادی است و میزان توسعه سیاسی یک کشور، بستگی مستقیم به این مؤلفه دارد، این موضوع می‌تواند نشان دهنده ارتباط، تأثیرگذاری و هم‌وشانی این دو مقوله با یکدیگر